

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **L. K.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Valdice**, se sídlem nám. Míru 55, Valdice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 4. 10. 2017, č. j. 31 A 37/2017 - 19,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce u Krajského soudu v Hradci Králové brojí žalobou podle § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) proti nezákonnému zásahu, který spatřuje v tom, že rozhodnutím ředitele žalované ze dne 14. 8. 2017 byla uložena povinnost P. K., nar. X (dlužníku žalobce), uhradit neuhrazené náklady výkonu trestu odnětí svobody za období 7-2017 v částce 1.500 Kč, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Žalobce zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení před krajským soudem.

[2] Krajský soud shora označeným usnesením výrokem I. žalobce zcela osvobodil od soudních poplatků a výrokem II. zamítl jeho žádost na ustanovení zástupce. Krajský soud konstatoval, že žalobce podal v poslední době více žalob ve věcech, které se od sebe skutkově ani právně příliš neliší, přičemž krajský soud mu v některých případech již ustanovil zástupcem Mgr. Ladislava Preclíka. Žaloba navíc obsahuje všechny zákonem předepsané formální náležitosti žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu,

včetně podrobných žalobních bodů. Žalobce srozumitelně vymezil předmět řízení, odkázal přitom na konkrétní ustanovení právních předpisů, k jejichž porušení dle jeho názoru došlo. Z obsahu žaloby je dle názoru soudu zřejmé, že žalobce je dostatečně kompetentní k hájení svých práv v tomto řízení. Za těchto okolností krajský soud neshledal, že by ustanovení zástupce bylo nezbytně třeba k ochraně práv žalobce v této věci.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel namítá, že zástupce, který mu byl ustanoven v jiných věcech, není povinen poskytovat stěžovateli právní rady ve věci, kde ustanoven není. Předmětná žaloba obsahuje doslovně stejné náležitosti jako ve věcech, kde mu zástupce ustanoven byl. Neustanovení zástupce v této věci je proto upíráním práva na právní pomoc v řízení před soudem.

[4] Žalovaná ve svém vyjádření navrhuje kasační stížnost zamítnout.

II. Posouzení kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jakým je také usnesení o neustanovení zástupce, se neuplatní § 105 odst. 2 s. ř. s. V posuzovaném případě tedy stěžovatel nebyl povinen být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem.

[6] Kasační stížnost není důvodná.

[7] Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Potřebnost ustanovení zástupce vždy závisí na konkrétních okolnostech každého případu. Soud přihlédne zejména k osobním poměrům účastníka, formální a obsahové úrovni žaloby, složitosti věci a důležitosti sporu pro navrhovatele (srov. např. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 As 23/2013 - 9).

[8] Stěžovatel v posuzovaném případě splňoval první podmínku, tj. osvobození od soudních poplatků. Krajský soud však shledal, že ustanovení zástupce není nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele, jelikož zástupce byl ve skutkově i právně podobných případech stěžovateli již ustanoven, a jeho žaloba obsahuje všechny zákonem předepsané formální náležitosti žaloby proti nezákonnému zásahu správního orgánu, včetně podrobných žalobních bodů.

[9] Proti tomuto závěru stěžovatel brojí právě s odkazem na to, že mu v obdobných řízeních o žalobě zástupce ustanoven byl a v posuzované věci nikoliv. V rozsudku ze dne 15. 12. 2006, č. j. 8 As 60/2006 - 90, Nejvyšší správní soud konstatoval, že ustanoví-li soud účastníku řízení advokáta a v jiném skutkově obdobném řízení a identické procesní situaci témuž účastníku advokáta neustanoví, je třeba tento postup řádně a přesvědčivě odůvodnit.

Ustanovení zástupce v jednom řízení však zároveň automaticky nevede k ustanovení zástupce v každém dalším obdobném řízení. Velké množství žalob s obdobným předmětem v krátkém časovém rozmezí může být projevem kverulatorního jednání, které sleduje jiné cíle, než ochranu práv žalobce, což nemusí být od počátku zřejmé.

[10] Krajský soud v posuzovaném případě svůj postup odůvodnil a Nejvyšší správní soud se s jeho závěry ztotožňuje. Žaloba je v posuzovaném případě projednatelná bez nutnosti jejího doplnění a stěžovatel se zjevně orientuje v právních předpisech. Účastník může znalosti potřebné pro hájení svých práv nabýt i aktivní účastí v řízeních o jiných obdobných věcech (že se jedná o obdobné věci, stěžovatel nezpochybňuje). Pokud stěžovatel požívá právní pomoc ustanoveného zástupce v jiném skutkově a právně obdobném řízení, snižuje se za okolností projednávaného případu její nezbytnost pro řízení v této věci. Stěžovatel může právní rady poskytnuté ustanoveným zástupcem a jiné výsledky jeho spolupráce využít i v tomto řízení. Stěžovatel je tedy dostatečně způsobilý k hájení svých práv v dotčeném řízení.

[11] Tento závěr platí i přesto, že skutečnost, že stěžovatel je ve výkonu trestu odnětí svobody, by za jiných okolností svědčila pro to, že ustanovení advokáta pro hájení jeho práv potřebné je. Soud přihlédl i tomu, že i z jiných podání stěžovatele obsažených v soudním spisu lze učinit závěr, že se v problematice dobře orientuje a je schopen svá práva v soudním řízení aktivně uplatňovat. K obdobnému závěru u stejného stěžovatele ostatně Nejvyšší správní soud dospěl i v rozsudku ze dne 12. 10. 2016, č. j. 1 As 256/2016 - 13, na jehož odůvodnění lze i v této věci odkázat.

[12] V posuzovaném případě tedy ustanovení zástupce nebylo nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele a stěžovatel nebyl postupem krajského soudu zkrácen na svých právech.

III. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[13] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[14] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se jí proto nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2017

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu